

POWIAT RACIBORSKI

RAPORT
z wykonania
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO
NA LATA 2004-2015”
za lata 2004-2005

Wykonawca:
ARCADIS Ekokonrem sp. z o.o.
Oddział w Katowicach
Al. Korfantego 79
40-161 Katowice

Racibórz, maj 2006 r.

Wykonano na zlecenie:
Starostwa Powiatowego w Raciborzu

Nadzór merytoryczny:
Referat Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Rolnictwa

Główni autorzy:
Katarzyna Kobiela
Magdalena Kosiba
Marcin Moczulski
Jarosław Zarzycki
Wanda Zaworska-Matuga

Spis treści:

WPROWADZENIE	4
1. WSTĘP	5
1.1. ZAKRES "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2004-2015" ...	5
1.2. ŹRÓDŁA DANYCH DO RAPORTU Z WYKONANIA "PROGRAMU .." ZA OKRES 2004-2005	5
1.3. ZAWARTOŚĆ RAPORTU Z WYKONANIA "PROGRAMU .." ZA OKRES 2004-2005	5
2. ANALIZA ZMIAN UWARUNKOWAŃ REALIZACJI "PROGRAMU..." W LATACH 2004-2005.	7
2.1. UWARUNKOWANIA PRAWNE	7
2.2. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA	8
2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU I POLITYKI EKOLOGICZNEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	9
2.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE "STRATEGII ROZWOJU POWIATU RACIBORSKIEGO"	10
3. OCENA REALIZACJI CELÓW KRÓTKOTERMINOWYCH DO 2007 ROKU	11
3.1. PRIORYTETY EKOLOGICZNE NA LATA 2004-2007	11
3.2. CELE KRÓTKOTERMINOWE DO 2007 ROKU I STOPIEŃ ICH REALIZACJI	11
3.2.1. <i>Jakość wód i stosunki wodne</i>	11
3.2.2. <i>Powietrze atmosferyczne</i>	12
3.2.3. <i>Hałas</i>	15
3.2.4. <i>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody</i>	15
3.2.5. <i>Edukacja ekologiczna</i>	16
3.3. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA "PROGRAMU .." JAKO WYMIERNA OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW KRÓTKOTERMINOWYCH	16
4. OCENA WYKONANIA PLANU OPERACYJNEGO W LATACH 2004-2005	18
5. PRZYSZŁOŚCIOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROCEDURY WDRAŻANIA "PROGRAMU..."	31
6. PODSUMOWANIE	32

WPROWADZENIE

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art.17 ust.1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz.U. 62, poz. 627 z późn. zm.), Zarząd Powiatu Raciborskiego przygotował dokument pn. "Program ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015"¹.

Integralną częścią "Programu ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015" jest "Plan gospodarki odpadami dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015", który powstał jako realizacja ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 62, poz. 628 z późn. zm.).

"Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Raciborskiego na lata 2004-2015" został przyjęty Uchwałą Nr XV/196/2003 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 30 grudnia 2003 r.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi, program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami powinien być aktualizowany co 4 lata. Natomiast w cyklach dwuletnich powinno sporządzać się Raporty z wykonania Programu i Planu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników efektywności Programu/Planu).

Zgodnie z powyższym w 2006 roku Zarząd Powiatu przygotował dwa odrębne Raporty z wykonania "Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla powiatu raciborskiego za lata 2004-2005". Są to:

- (1) Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla powiatu raciborskiego za lata 2004-2005" (bez zagadnienia gospodarki odpadami)
- (2) Raport z wykonania "Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu raciborskiego za lata 2004-2005"

Niniejszy dokument stanowi Raport z wykonania "Programu ochrony środowiska za lata 2004-2005".

---

¹ W dalszej części dokumentu wprowadzono skrót: "Program ..."

1. WSTĘP

1.1. Zakres "Programu ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015"

W "Programie ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015" sformułowano:

- cele ekologiczne długoterminowe do 2015 roku wraz z kierunkami działań, ujęte w trzech blokach tematycznych: cele i zadania o charakterze systemowym, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- priorytety i cele ekologiczne do 2007 roku i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004-2007 wraz z ich kosztami i źródłami finansowania (tzw. plan operacyjny),
- zarządzanie Programem, w tym monitoring realizacji Programu wraz ze wskaźnikami monitorowania efektywności Programu,
- aspekty finansowe wdrażania Programu.

1.2. Źródła danych do Raportu z wykonania "Programu .." za okres 2004-2005

Źródłami danych przy sporządzaniu niniejszego raportu była:

- ankietyzacja powiatu,
- ankietyzacja gmin,
- ankietyzacja podmiotów gospodarczych,
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim za rok 2004,
- informacje i opracowania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego,
- informacje ze Starostwa Powiatowego w Raciborzu.

1.3. Zawartość Raportu z wykonania "Programu .." za okres 2004-2005

Niniejszy Raport dokonuje oceny w zakresie:

- (1) realizacji przedsięwzięć w latach 2004-2005 i ich kosztów,
- (2) realizacji poszczególnych celów.

Ponadto w raporcie przedstawiono krótką analizę zmian w zakresie uwarunkowań realizacji "Programu ...", jakie zaszły w latach 2004-2005.

Dodatkowym elementem Raportu jest uaktualniony plan operacyjny, obejmujący lata 2007-2009. Plan operacyjny stanowi załącznik do niniejszego raportu. Poprzez jego opracowanie spełniono zapis dokonany w "Programie ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015" a mówiący, że plan operacyjny powinien być aktualizowany w cyklach dwuletnich (weryfikacja listy przedsięwzięć na lata 2006 - 2007 i dodanie nowych przedsięwzięć dla dwóch kolejnych lat, tj. 2008 - 2009).

Biorąc pod uwagę powyższy zakres niniejszy Raport składa się z następujących rozdziałów (poprzedzonych krótkim wprowadzeniem):

Rozdział 1 WSTĘP W rozdziale tym przedstawiono: informacje ogólne nt. zakresu "Programu ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015", źródła danych do opracowania raportu i zakres Raportu.

Rozdział 2 ANALIZA UWARUNKOWAŃ REALIZACJI "PROGRAMU..." W LATACH 2004-2005 W rozdziale przedstawiono krótką ocenę zmian prawnych w Polsce w zakresie ochrony środowiska w latach 2004-2005.

Rozdział 3 OCENA REALIZACJI CELÓW KRÓTKOTERMINOWYCH
W rozdziale przytoczono priorytety ekologiczne i cele do roku 2007 (zgodnie z zapisami "Programu...". Każdy cel został oceniony z punktu widzenia stopnia jego realizacji. Rozdział zawiera także dane charakteryzujące zmiany wielkości wskaźników monitorowania Programu (dane za rok 2002 i 2004).

Rozdział 4 OCENA WYKONANIA PLANU OPERACYJNEGO W LATACH 2004-2005
Rozdział przedstawia informacje (wraz z odpowiednim komentarzem) nt. przedsięwzięć planowanych do realizacji w latach 2004-2005 i ich wykonania wraz z planowanymi i poniesionymi kosztami. Wyniki oceny przedstawione zostały w tabelach.

Rozdział 5 PRZYSZŁOŚCIOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROCEDURY WDRAŻANIA "PROGRAMU .." - tabela zmodyfikowanego harmonogramu wdrażania Programu wraz z krótkim opisem.

Rozdział 6 PODSUMOWANIE W rozdziale przedstawiono krótką ocenę wykonania "Programu..." za okres 2004-2005. Ocena opatrzona została odpowiednimi rycinami.

Tak jak wcześniej powiedziano, uaktualniony plan operacyjny stanowi załącznik do niniejszego Raportu.

Załącznik PLAN OPERACYJNY NA LATA 2006-2009 Jest to aktualizacja planu operacyjnego zawartego w "Programie...". Plan zawiera listę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2006-2009 wraz z kosztami i źródłami finansowania oraz instytucjami odpowiedzialnymi za realizację danego przedsięwzięcia.

2. ANALIZA ZMIAN UWARUNKOWAŃ REALIZACJI "PROGRAMU..." W LATACH 2004-2005

2.1. Uwarunkowania prawne

Kontynuacja realizacji procesu dostosowawczego do wymagań Unii Europejskiej doprowadziła do gruntownej przebudowy systemu prawnego w zakresie ochrony środowiska w Polsce. W latach 2004-2005 działania w sferze ochrony środowiska na szczeblu krajowym podporządkowane były realizacji zadań wynikających z "Traktatu o przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej". Kontynuowane były (i są nadal) intensywne prace legislacyjne, przede wszystkim w obszarze wdrażania do krajowego systemu prawnego nowych rozwiązań legislacyjnych przyjmowanych przez Unię Europejską oraz w obszarze doskonalenia już obowiązujących przepisów prawa i procedur na podstawie doświadczeń z ich praktycznego stosowania w latach 2001-2003.

W latach 2004 – 2005 opracowano i uchwalono kilka nowych ustaw i kilkadziesiąt rozporządzeń oraz dokonano licznych nowelizacji.

Wśród najważniejszych ustaw, mających bezpośredni wpływ na wdrażanie lokalnych programów ochrony środowiska, należy wymienić następujące:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U. Nr 92, poz. 880)
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o zmianie ustawy o odpadach* (Dz.U. Nr 116, poz. 1208)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz.U. Nr 175, poz. 1458)
- ustawa z dnia 18 maja 2005 r. *o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. Nr 113, poz. 954) - nowelizacja ustawy miała na celu m.in. dostosowanie przepisów krajowych do regulacji wspólnotowych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, modyfikacji ogólnych zasad postępowania w zakresie ocen oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć (wprowadzono tzw. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, której uzyskanie warunkuje realizację planowanego przedsięwzięcia, mogącego znacząco oddziaływać na środowisko), procedury oceny oddziaływania na środowisko na obszarach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, a także udziału społeczeństwa w procesie opracowywania niektórych dokumentów oraz oceny i zarządzania hałasem w środowisku
- ustawa z dnia 3 czerwca 2005 r. *o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. Nr 130, poz. 1087) - głównym celem zmiany ustawy jest pełne przeniesienie do polskiego systemu prawnego postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej, a ponadto zweryfikowanie i poprawienie tych przepisów ustawy, które utrudniały prawidłowe gospodarowanie wodami.
- ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. *o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji* (Dz.U. Nr 281, poz. 2784)

W 2005 roku opracowano także projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska, która to ustawa została uchwalona w 2006 roku: ustawa z dnia 24 lutego 2006 r. *o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. Nr 50, poz. 360).

Pracom ustawodawczym towarzyszyło sukcesywne opracowywanie i wydawanie niezbędnych nowych rozporządzeń wykonawczych. Jednym z najważniejszym z punktu widzenia lokalnych programów ochrony środowiska jest rozporządzenie dot. klasyfikacji jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Do 2003 roku ocenę jakości wód powierzchniowych prowadzono opierając się na rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5.11.1991 r. w sprawie

klasyfikacji wód oraz warunków, jakim winny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód oraz do ziemi (klasy: I, II, III, poza klasą).

Natomiast w 2004 roku ocena jakości wód powierzchniowych była oparta na rozporządzeniu Ministra Środowiska (Dz.U.Nr 32, poz.284) w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód.

Rozporządzenie to wprowadziło po raz pierwszy 5 klas jakości wód powierzchniowych, tj.:

- I Klasa jakości: Wody o bardzo dobrej jakości
- II Klasa jakości: Wody dobrej jakości
- III Klasa jakości: Wody zadowalającej jakości
- IV Klasa jakości: Wody niezadowalającej jakości
- V Klasa jakości: Wody złej jakości

Z kolei do roku 2003 włącznie jakość wód podziemnych oceniana była na podstawie "Wskazówek metodycznych dotyczących tworzenia regionalnych i lokalnych monitoringów wód podziemnych", sygnowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Według "Wskazówek .." wyróżniano 4 klasy: Ia - wody najwyższej jakości, Ib - wody wysokiej jakości, II - wody średniej jakości, III - wody niskiej jakości.

W 2004 roku weszło w życie wyżej cytowane rozporządzenie Ministra Środowiska (Dz.U.Nr 32, poz.284), wprowadzające 5 klas jakości wód podziemnych, z uwzględnieniem przepisów w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Klasy jakości są następujące:

- I Klasa jakości - wody o bardzo dobrej jakości, żaden wskaźnik nie przekracza wartości dopuszczalnych dla wód przeznaczonych do spożycia,
- II Klasa jakości - wody dobrej jakości, żaden wskaźnik nie przekracza wartości dopuszczalnych dla wód przeznaczonych do spożycia z wyjątkiem żelaza i manganu,
- III Klasa jakości - wody zadowalającej jakości, mniejsza część wskaźników przekracza wartości dopuszczalne dla wody przeznaczonej do spożycia,
- IV Klasa jakości - wody niezadowalającej jakości, większość wskaźników przekracza wartości dopuszczalne dla wody przeznaczonej do spożycia,
- V Klasa jakości - wody złej jakości, woda nie spełnia wymagań określonych dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

W związku z faktem, że w 2004 roku nastąpiła zmiana w klasyfikacji i prezentowaniu stanu wód powierzchniowych i podziemnych - nie jest możliwe porównanie stanu tych wód z poprzednimi latami.

2.2. Możliwości finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska

Środki finansowe na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska mogą pochodzić z następujących źródeł:

- źródła publiczne: budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, ekologiczne fundusze celowe oraz inne pozabudżetowe instytucje publiczne, np. fundacje,
- prywatne źródła: własne środki finansowe przedsiębiorców, kredyty i pożyczki banków (Bank Ochrony Środowiska SA i inne banki komercyjne) oraz pozabankowych instytucji finansowych, lub środki finansowe funduszy inwestycyjnych, środki osób fizycznych,

- zagraniczne źródła: środki finansowe z konwersji polskiego długu na inwestycje ochrony środowiska realizowane w Polsce (Ekofundusz). Do czasu wstąpienia do Unii Europejskiej Polska mogła uzyskać wsparcie finansowe w ramach programów PHARE, ISPA oraz SAPARD. Po 1 maja 2004 r. uruchomione zostały środki z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych, w tym przede wszystkim Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach którego bardzo interesujący jest Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR).

W 2003 roku zakończono wnioskowanie o finansowanie inwestycji z funduszu ISPA, ale zadania współfinansowane z jego środków będą realizowane do 2008 roku. Od momentu przystąpienia Polski do UE projekty zaakceptowane do finansowania w ramach ISPA są realizowane jako projekty Funduszu Spójności.

2.3. Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju i polityki ekologicznej województwa śląskiego

W okresie lat 2004 - 2005 uaktualniona została strategia rozwoju województwa śląskiego, natomiast w zakresie polityki ekologicznej nadal obowiązują zapisy zawarte w dokumencie pn. "Program ochrony środowiska do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015".

W lipcu 2005 roku Sejmik Województwa Śląskiego przyjął uchwałę "Strategię rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020". Dokument ten jest aktualizacją poprzedniej strategii obejmującej lata 2000-2015, która obowiązywała w czasie, gdy przygotowywano "Program ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015".

"Strategia ..." definiuje 4 cele strategiczne. Są to:

- Cel I Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego
- Cel II Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej
- Cel III Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki
- Cel IV Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni

Poszczególne cele strategiczne będą realizowane poprzez przypisane im kierunki działań, które w przyszłości staną się podstawą dla konstrukcji regionalnych programów operacyjnych. Dla powiatowego programu ochrony środowiska najważniejsze są kierunki działań zdefiniowane w ramach Celu IV, tj.:

- Kierunek 1: Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych
- Kierunek 2: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic
- Kierunek 3: Rewitalizacja terenów zdegradowanych
- Kierunek 4: Kształtowanie ośrodków wiejskich
- Kierunek 5: Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami
- Kierunek 6: Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystywania zasobów wodnych
- Kierunek 7: Polepszenie jakości powietrza
- Kierunek 8: Ochrona przed hałasem
- Kierunek 9: Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych

"Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020" podkreśla znaczenie skutecznej współpracy gmin i powiatów. Rozwój współpracy na poziomie lokalnym zwiększy możliwości wykorzystania szans płynących z otoczenia i jednocześnie pozwoli na wdrożenie polityki przestrzennej. Procesy rozwojowe na poziomie lokalnym powinny być organizowane w ramach czterech zidentyfikowanych obszarów polityki rozwoju. Powiat raciborski został włączony do tzw. zachodniego obszaru polityki rozwoju regionalnego, zorganizowanego wokół aglomeracji rybnickiej. Będzie to obszar o zróżnicowanej strukturze gospodarczej z ograniczonym wydobyciem węgla kamiennego, dobrze rozwiniętej sieci małych i średnich przedsiębiorstw o profilu usługowym i wytwórczym. Poprzez budowę autostrady A1 i towarzyszącej jej sieci dróg uzyska nowy impuls do

współpracy z regionami południowych sąsiadów. Nowego znaczenia nabiorą w nim aktywności gospodarcze związane z zagospodarowaniem doliny Odry oraz Cysterskich Kompozycji Krajobrazowych Rud Wielkich.

2.4. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju powiatu raciborskiego"

W latach 2004-2005 dokument "Strategii..." nie był aktualizowany, zatem nadal pozostają niezmienione zapisy odniesienia do niej, znajdujące się w "Programie ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015".

3. OCENA REALIZACJI CELÓW KRÓTKOTERMINOWYCH DO 2007 ROKU

3.1. Priorytety ekologiczne na lata 2004-2007

Zgodnie z dokumentem "Programu ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004 - 2015", w perspektywie lat 2004-2007, uznano następującą hierarchię potrzeb:

- Poprawa jakości wód i zabezpieczenie przeciwpowodziowe
- Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi
- Poprawa jakości powietrza i ochrona przed hałasem
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody (przyroda i krajobraz, lasy, gleby)
- Edukacja ekologiczna

Priorytety te znalazły wyraz w planie operacyjnym na lata 2004 - 2007², który to plan oprócz listy planowanych przedsięwzięć ujmował także cele krótkoterminowe do 2007 roku.

3.2. Cele krótkoterminowe do 2007 roku i stopień ich realizacji

Cele krótkoterminowe zawarte w dokumencie "Programu .." zostały sformułowane dla zagadnień wyszczególnionych w dalszej części tego rozdziału. Ponieważ były to cele niewymierne (przedstawione opisowo a nie ilościowo), obecnie nie jest możliwe ilościowe określenie stopnia realizacji danego celu (w procentach). Zatem ocena realizacji celów krótkoterminowych została przedstawiona opisowo, a wymiernym efektem ich realizacji są wartości tzw. wskaźników monitorowania "Programu .." (wg tabeli nr 9 z "Programu .."). Wskaźniki te zostały przedstawione w par. 3.3.).

W poniższej ocenie jako lata odniesienia przyjęto rok 2002 (rok odniesienia dla "Programu ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015") oraz rok 2004 (ze względu na brak danych statystycznych dla roku 2005).

3.2.1. Jakość wód i stosunki wodne

W dokumencie "Programu .." podano 4 cele krótkoterminowe (do 2007 roku) w zakresie jakości wód i stosunków wodnych. Cele te wraz z opisem ich realizacji w latach 2004-2005 przedstawiono poniżej w tabeli 1.

---

² Ocenę realizacji planu operacyjnego przedstawiono w rozdziale 3 niniejszego Raportu

Tabela 1 Ocena realizacji celów krótkoterminowych w zakresie jakości wód i stosunków wodnych

Lp.	Cel krótkoterminowy	Opis realizacji celu w latach 2004-2005
1.	<i>Poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez zmniejszenie ilości ścieków komunalnych odprowadzanych bez oczyszczenia, poprawę oczyszczania ścieków, sukcesywne ograniczanie negatywnego wpływu zanieczyszczeń obszarowych i ścieków deszczowych na wody powierzchniowe</i>	<p>Jakość wód powierzchniowych w 2004 r. przedstawiała się następująco:</p> <p>(1) <i>Odra</i>: Chałupki -IV klasa (wody niezadowolającej jakości) , w pozostałych punktach klasa V (wody złej jakości)</p> <p>(2) <i>Psina</i>: V klasa (wody złej jakości)</p> <p>(3) <i>Ruda</i>: V klasa (wody złej jakości)</p> <p>Uwaga: W 2004 roku nastąpiła zmiana w klasyfikacji i prezentowaniu stanu wód powierzchniowych, co nie pozwala na porównanie tych wyników z poprzednimi latami.</p> <p>Aktualnie prowadzi się coraz więcej prac związanych ze skanalizowaniem powiatu i oczyszczaniem odprowadzanych ścieków. Ilość ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków w 2004 roku , w stosunku do roku 2002, wzrosła o prawie 8%. Oznacza to, że w 2004 roku prawie 42% ludności było obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków (głównie mieszkańcy Raciborza)</p> <p>Ponadto, we wrześniu 2005 r. została uruchomiona komunalna oczyszczalnia ścieków w Krzanowicach.</p>
2.	<i>Zapewnienie mieszkańcom powiatu dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia oraz w niezbędnej ilości na potrzeby socjalno-bytowe</i>	<p>Prowadzone są inwestycje w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej oraz budowa studni głębinowych. Nie rozpoczęto budowy Zakładu Uzdatniania Wody Strzybnik (m. Racibórz).</p>
3.	<i>Optymalizacja zużycia wody do celów socjalno-bytowych i przemysłowych</i>	<p>Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2004 roku w porównaniu z rokiem 2002 było niższe o ok. 16,5%. Nieznacznie zmniejszyło się zużycie wody na eksploatację sieci wodociągowej (ok. 1,8%), natomiast zużycie wody ogółem dla celów przemysłowych w roku 2004 było niższe o ok. 16 % niż w roku 2002. Wyraźnie zmalało zużycie wody podziemnej (ok. 48%).</p>
4.	<i>Opracowanie i sukcesywne wdrażania kompleksowego programu ochrony przeciwpowodziowej i rozwój systemu małej retencji</i>	<p>Nadal w fazie przedinwestycyjnej jest budowa zbiornika "Racibórz Dolny". Nie rozpoczęto budowy zbiornika retencyjnego na Białej Wodzie.</p>

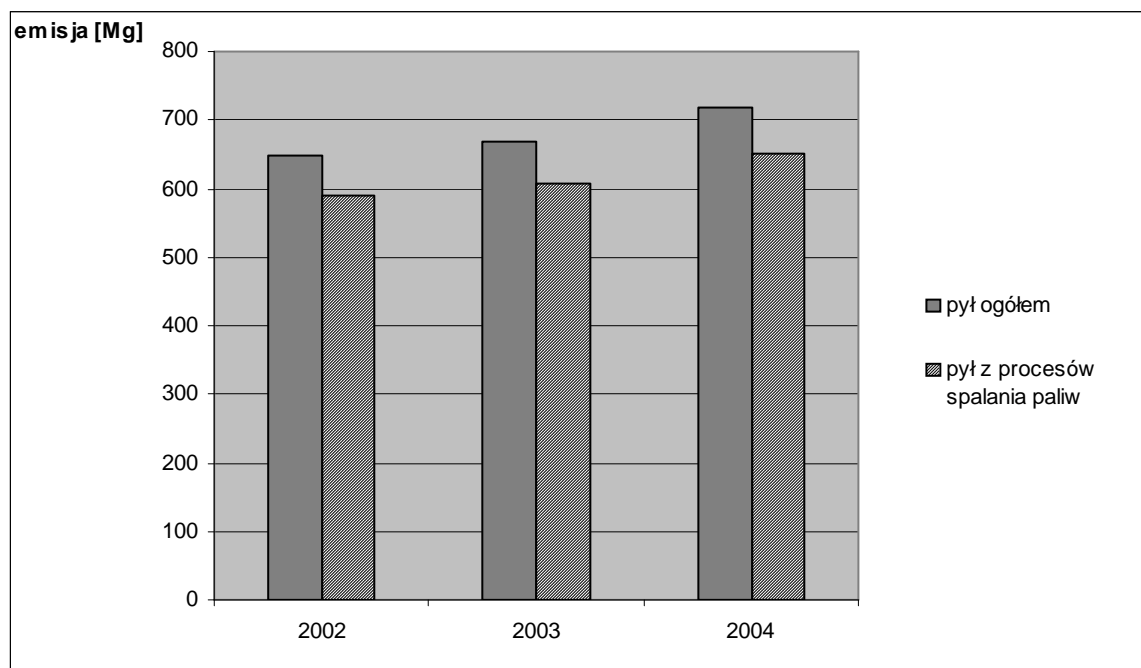
3.2.2. Powietrze atmosferyczne

W dokumencie "Programu .." podano 3 cele krótkoterminowe (do 2007 roku) w zakresie powietrza atmosferycznego. Cele te wraz z opisem ich realizacji przedstawiono poniżej w tabeli 2. Dodatkowo zmiany emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez CO₂) w latach 2002-2004 przedstawiono na rycinach: 1 i 2, natomiast zmiany stężeń zanieczyszczeń powietrza w Raciborzu na rycinie 3.

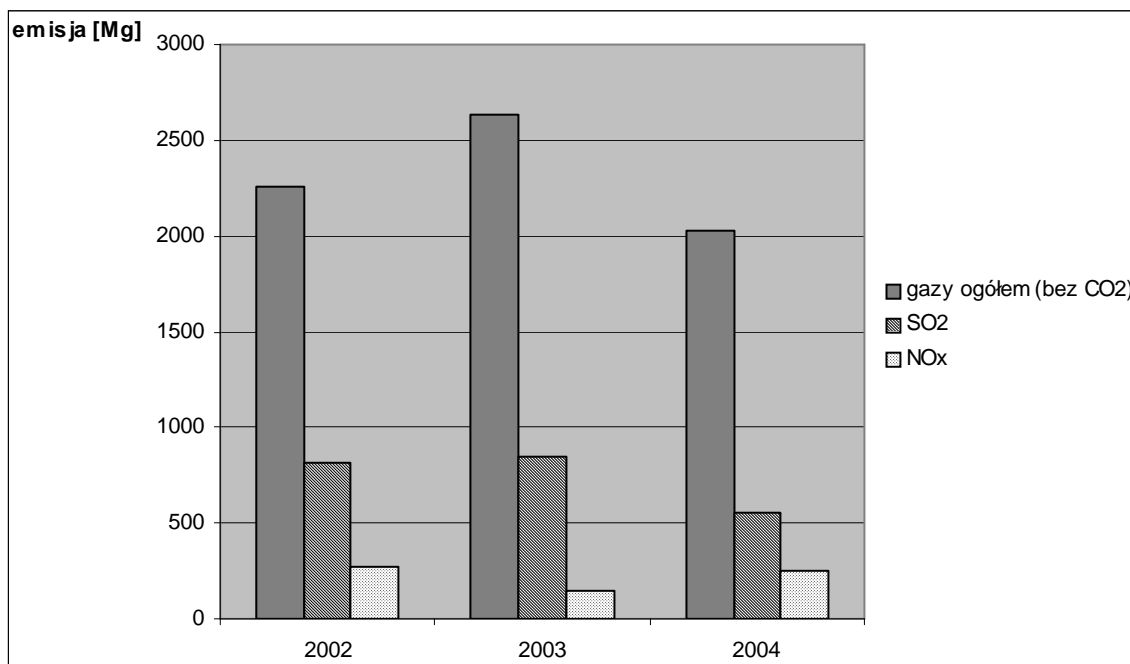
Tabela 2 Ocena realizacji celów krótkoterminowych w zakresie powietrza atmosferycznego

Lp	Cel krótko-terminowy	Opis realizacji celów w latach 2004-2005
1.	Ograniczanie emisji z procesów spalania paliw	<p>(1) Sumaryczna emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez CO₂) z zakładów szczególnie uciążliwych (wg GUS) w okresie 2002 - 2004 wyказuje nieznaczną tendencję malejącą (zmniejszenie emisji o ok. 5,5%). Tendencja ta wynika z ograniczenia emisji gazów.</p> <p>(2) Emisja pyłów ogółem w roku 2004 była o ok. 10,6% większa niż w roku 2002.</p> <p>(3) Emisja gazów ogółem (bez CO₂) w roku 2004 była o ok. 10,1% mniejsza niż w roku 2002.</p> <p>Uwaga: w rozdziale 6 przedstawiono graficznie zmiany emisji w latach 2002-2004</p>
2.	Stopniowe zmniejszanie emisji ze źródeł przemysłowych	
3.	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do powietrza	<p>Przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie modernizacji dróg, wymiana autobusów na spełniające normy Euro oraz wycofanie w 2005 roku benzyny ołowiowej skutkuje zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Notowane niższe stężenie tlenków azotu w powietrzu w punkcie pomiarowym w Raciborzu (w 2004 roku w stosunku do 2002 obniżenie stężenia o 54%) w znacznym stopniu może być wynikiem zmniejszenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.</p>

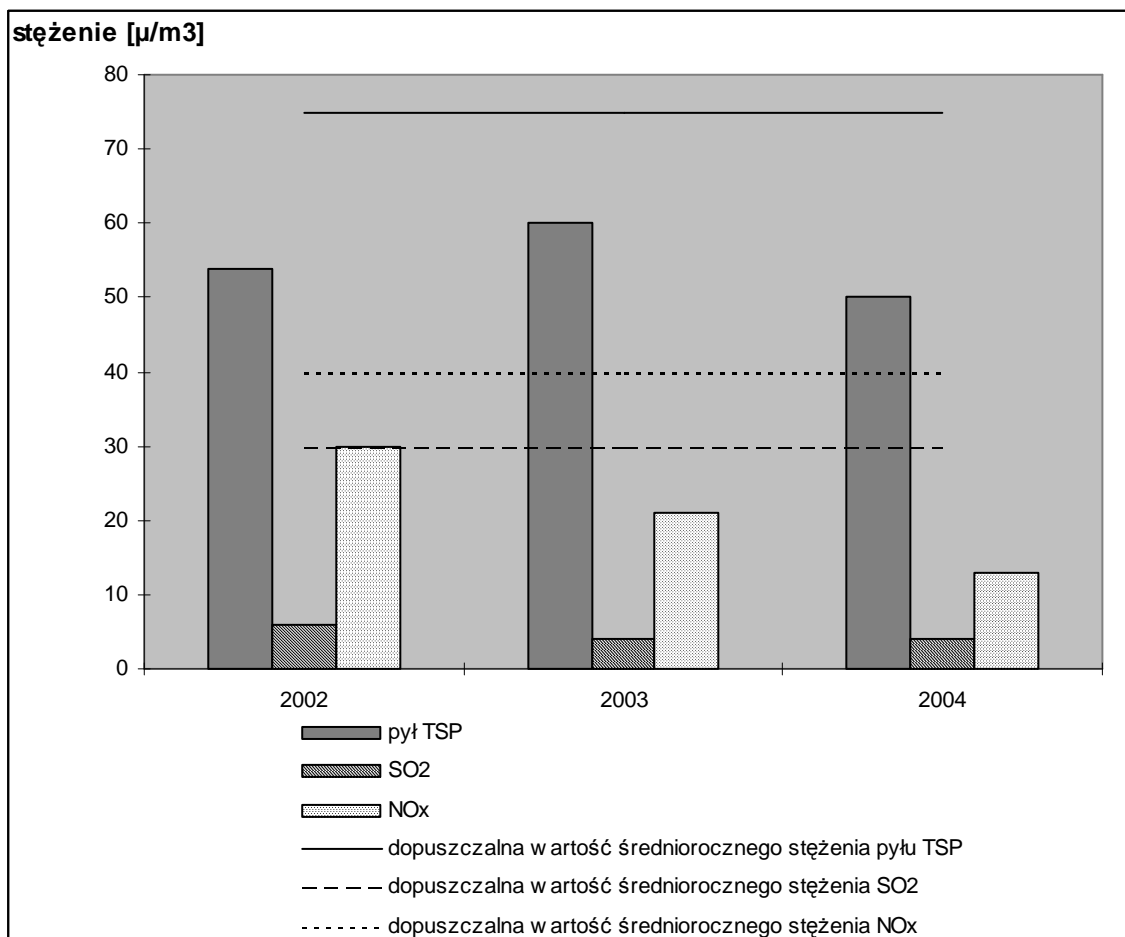
Rycina 1. Zmiany emisji zanieczyszczeń pyłowych w latach 2002 -2004 z zakładów szczególnie uciążliwych (dane GUS)

Rycina 2. Zmiany emisji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) w latach 2002 -2004 z zakładów szczególnie uciążliwych (dane GUS)

Rycina 3. Zmiany wartości stężeń średniorocznych zanieczyszczeń powietrza w latach 2002-2004 w Raciborzu (wg WIOŚ)

3.2.3. Hałas

W dokumencie "Programu .." podano 1 cel krótkoterminowy (do 2007 roku) w zakresie ochrony przed hałasem.

Cel ten wraz z opisem jego realizacji przedstawiono poniżej w tabeli 3.

Tabela 3 Ocena realizacji celu krótkoterminowego w zakresie hałasu

Lp.	Cel krótkoterminowy	Opis realizacji celu
1.	<i>Zintensyfikowanie działań ograniczających negatywny wpływ hałasu na mieszkańców i środowisko</i>	Na bieżąco wprowadzane są do m.p.z.p. zapisy sprzyjające ograniczeniu zagrożenia hałasem.

3.2.4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

W dokumencie "Programu .." podano 5 celów krótkoterminowych (do 2007 roku) w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody (cele dla zagadnień: przyroda i krajobraz, lasy, gleby, zasoby surowców). Cele ten wraz z opisem ich realizacji przedstawiono poniżej w tabeli 4.

Tabela 4 Ocena realizacji celów krótkoterminowych w zakresie dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody.

Lp.	Cel krótkoterminowy	Opis realizacji celu
1.	<i>Rozwój obszarów cennych przyrodniczo, w tym chronionych na terenie powiatu</i>	W roku 2004 Graniczne Meandry Odry zostały objęte specjalną ochroną jako „Obszar chronionego krajobrazu”. Obszar ten został zgłoszony do ochrony w ramach europejskiej sieci NATURA 2000. Do sieci NATURA 2000 zostały zaproponowane także: Rezerwat Łęczczok i Las Tworkowski. Ponadto, Referat OŚGWiR Starostwa Powiatowego w Raciborzu dokonał wstępnej kwalifikacji obiektów zasługujących do prawnej ochrony.
2.	<i>Restytucja zdegradowanych zasobów leśnych i przebudowa drzewostanów</i>	Prowadzone są systematyczne nasadzenia drzew.
3.	<i>Kontrola poziomu zanieczyszczenia gleb</i>	Prowadzony jest monitoring gleb w ramach projektu "Program ochrony gruntów rolnych ..." - realizacja SCHR w Gliwicach
4.	<i>Zapobieganie zanieczyszczeniu gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi</i>	Szkolenia rolników w zakresie KDPR
5.	<i>Właściwa rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych</i>	Zgodnie z wymaganiami

3.2.5. Edukacja ekologiczna

W dokumencie "Programu .." nie został podany cel krótkoterminowy w zakresie edukacji ekologicznej. Dlatego poniższej poddano ocenie cel długoterminowy.

Tabela 5 Ocena realizacji celu długoterminowego w zakresie edukacji ekologicznej

Lp.	Cel długoterminowy	Opis realizacji celu
1.	Wykształcenie u mieszkańców powiatu raciborskiego nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska	W latach 2004-2005 wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia zostały zrealizowane. Nakłady poniesione na edukację ekologiczną były większe dwukrotnie od zaplanowanych.

3.3. Wskaźniki monitorowania "Programu .." jako wymierna ocena stopnia realizacji celów krótkoterminowych

W "Programie ..." (rozdz.5, tabela 9) przedstawiono listę wskaźników monitorowania Programu. Są to: (A) wskaźników stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, (B) wskaźniki świadomości społecznej.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko (dane wg US w Katowicach) wyrażają w sposób wymierny efekt działań podejmowanych w zakresie ochrony środowiska, a więc pośrednio mogą służyć ocenie realizacji celów Programu. Wartości wskaźników dla 2002 i 2004 roku przedstawiono w tabeli 6.

Analiza wartości wskaźników pozwala zaobserwować nieznaczny pozytywny trend w zakresie większości wskaźników stanu środowiska i zmiany presji na środowisko. Pozytywny trend obserwuje się w zakresie 9 wskaźników na ogólną ilość 14 wskaźników, dwa wskaźniki mają trend negatywny a 3 utrzymują się na podobnym poziomie. Negatywny trend dotyczy jedynie wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz wielkości wydatków inwestycyjnych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną. W tabeli zaznaczono, że jakość wód powierzchniowych pozostaje bez zmian, chociaż określenie to nie jest w pełni jednoznaczne w świetle zmiany zasad klasyfikacji wód powierzchniowych i podziemnych (patrz par. 2.1. Uwarunkowania prawne).

Tabela 6. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko dla powiatu raciborskiego w roku 2002 i 2004

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika		Trend zmian
		2002 r.	2004 r.	
1.	Jakość wód powierzchniowych*	100% NON	Odra: kl. IV (Chałupki) kl.V (pozostałe pkty) Psina: kl. V, Ruda: kl.V	—
2.	Jakość wód podziemnych*	pkt 1114 (GZWP 352): Ib pkt 65 (GZWP 352): III pkt 64 (UPWP rej. Górnej Odry): III pkt 72 (UPWP Kuźnia Rac.): II	pkt 1114 (GZWP 352):III pkt 65 (GZWP 352): II pkt 64 (UPWP rej. Górnej Odry): IV pkt 72 (UPWP Kuźnia Rac.): II	—
3.	Zużycie wody z wodociągów w gosp. domowych	30,9 m ³ /rok x 1 mieszk.	30,2 m ³ /rok x 1 mieszk.	↑
4.	Pobór wód podziemnych na cele przemysłowe	409 dam ³	211 dam ³	↑
5.	Udział ludności obsług. przez oczyszczalnie ścieków	39,4%	42,0%	↑
6.	Udział ścieków przemysł. oczyszcz.w ogólnej il. ścieków	50,1%	50,7%	↑
7.	Stosunek długości sieci kanalizac.do sieci wodociąg.	0,13	0,15	↑
8.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	648 Mg	717 Mg	↓
9.	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakł. objętych sprawozdawczością GUS (bez CO ₂)	2 254 Mg	2 026 Mg	↑
10.	Jakość powietrza: klasa strefy powiat raciborski	B	A	↑
11.	Pow. terenów zieleni publicznej (parki spacerowo-wypoczynkowe, zieleńce, tereny zieleni osiedlowej)	108,6ha	109,5 ha	↑
12.	Udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej pow. powiatu	36,2% (19 674 ha)	36,5% (19 836 ha)	↑
13.	Wskaźnik lesistości	24,6 %	24,6%	—
14.	Wydatki inwest. na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	15 981, 7 tys. zł.	9 301,3 tys. zł	↓

* W 2004 roku klasyfikacja wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2004 r. nr 32, poz. 284).

Legenda:

— bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna

4. OCENA WYKONANIA PLANU OPERACYJNEGO W LATACH 2004-2005

Ocenę wykonania planu operacyjnego w latach 2004-2005 przedstawiono w tabelach:

Jakość wód i stosunki wodne	-	Tabela 7
Powietrze atmosferyczne	-	Tabela 8
Hałas	-	Tabela 9
Przyroda i krajobraz	-	Tabela 10
Lasy	-	Tabela 11
Gleby	-	Tabela 12
Zasoby surowców	-	Tabela 13
Edukacja ekologiczna	-	Tabela 14

W poszczególnych tabelach podano:

- przedsięwzięcia dot. lat 2004-2005, których realizację zaplanowano w "Programie .." (zachowano taką samą numerację jak w "Programie ..") wraz z planowanymi kosztami oraz danymi nt. wykonania (tak/nie/częściowo) i faktycznie poniesionymi kosztami,
- przedsięwzięcia, które zostały zrealizowane w latach 2004-2005, a nie były planowane w "Programie .." wraz z ich kosztami.

Ocenę wykonania planu operacyjnego w latach 2004-2005 przedstawiono z punktu widzenia:

- (1) ilości wykonanych przedsięwzięć w stosunku do planowanych (tabela 15),
- (2) kosztów poniesionych w stosunku do planowanych (tabela 16).

Decydujący wpływ na wysokość kosztów poniesionych miały dwa niezrealizowane projekty, a dotyczące kierunku inwestowania: jakość wód i stosunki wodne. Są to:

- (1) Projekt przewidziany do finansowania ze środków Funduszu Spójności: Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Raciborza i sąsiednich gmin (wg wniosku złożonego do Funduszu Spójności i podpisanego porozumienia międzygminnego „Program kanalizacji sanitarnej gmin dorzecza Górnej Odry” lub budowa i modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie jest możliwe podłączenie do oczyszczalni w Raciborzu),
- (2) Projekt przewidziany do finansowania ze środków budżetu Państwa i Funduszu Spójności: Budowa zbiornika "Racibórz Dolny".

Reasumując:

W latach 2004-2005 zrealizowano 54 przedsięwzięcia na 65 planowanych (83%). Poniesione nakłady finansowe stanowiły 15,3% ogólnych nakładów planowanych (z uwzględnieniem dwóch powyżej wymienionych projektów), natomiast bez tych projektów **udział ten wynosił 84,6%.**

Tabela 7. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Jakość wód i stosunki wodne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Prowadzenie bieżącej rejestracji i kontroli odprowadzania ścieków, w tym bieżąca identyfikacja właścicieli nielegalnych podłączeń do kanalizacji deszczowej, wydawanie i egzekwowanie odpowiednich decyzji administracyjnych	Na bieżąco	tak	bez kosztów	bez kosztów	-
2.	Wprowadzanie zapisów w planach zagosp.przestrz. chroniących obszary szczególnie wrażliwe na zanieczyszczenie wód przed zainwestowaniem i rygorystyczne przestrzeganie tych zapisów	Na bieżąco	tak	bez kosztów	bez kosztów	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Raciborza i sąsiednich gmin (Wg wniosku złożonego do Funduszu Spójności i podpisanego porozumienia międzygminnego „Program kanalizacji sanitarnej gmin dorzecza Górnej Odry” lub budowa i modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie jest możliwe podłączenie do oczyszczalni w Raciborzu)	2004-2007	tak	175 000 (w latach 2004-2007: 350 000)	448	Projekt w okresie przygotowawczym, wykonano m.in. studium wykonalności, specyfikacje istotnych warunków zamówienia, raporty oddziaływania na środowisko, realizacja inwestycji rozpocznie się w 2006 roku
2.	Budowa kanalizacji w gm. Krzyżanowice w sołectwach Zabełków, Chałupki, Rudyszwałd	2004-2005	częściowo	brak danych	brak danych	Gmina czeka na uzyskanie decyzji środowiskowej. Po jej otrzymaniu zostanie złożony wniosek na pozwolenie na budowę, po uzyskaniu którego rozpoczęta zostanie inwestycja.

Tabela 7. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Jakość wód i stosunki wodne, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”, c.d.						
3.	Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w gm. Krzanowice	2004-2005	tak	20 000	5 107	wybud. oczyszczalnię ścieków Krzanowice o przep. Qśrd. = 850 m ³ /d oraz 4,18 km kolek. łączących sieć kanalizacji Krzanowice, Bojanów i Borucin z oczysz. ścieków. W III kw. 2006r. planowane jest rozp. zadania „Budowa kanal. sanitarnej w m. Bojanów”.
4.	Remont i modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków w gminie Rudnik	2004	tak	200	148	Remont oczyszczalni ścieków w miejscowości Modzurów, podłączonych 92 odbiorców
5.	Budowa urządzeń oczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej w gm. Racibórz	2004-2007	nie	180 (w latach 2004-2007: 355)	0	Termin realizacji 2006r.
6.	Wymiana wodociągowych rur żeliwnych o dł. 34 km w gminie Krzanowice	2004-2005	częściowo	11 900	7	Wykonano podkłady mapowe
7.	Rozbudowa sieci wodociągowej w gm. Krzanowice	2004-2005	nie	2 100	0	Realizację przesunięto na później.
8.	Spinka wodociągu Chałupki-Borucin w gm. Krzyżanowice	2004-2005	nie	710	0	Realizację przesunięto na później.
9.	Modernizacja sieci tranzytowej Tworków - Bieńkowice w gm. Krzyżanowice	2004-2005	nie	1 516	0	Realizację przesunięto na później
10.	Budowa sieci wodociągowej i remont starej w gm. Kornowac	2004	częściowo	383	34	Brak środków finansowych na dalsze prace
11.	Modernizacja i budowa sieci wodociągowej w gminie Kuźnia Raciborska (m. Kuźnia Raciborska, Podbiała, Paproć, Biały Dwór i Rudy).	2004-2005	tak	brak danych	1 453	-

Tabela 7. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Jakość wód i stosunki wodne, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”, c.d.						
12.	Modern. i rozbud. istniejącej sieci wodoc. na terenie gm. Racibórz	2004-2005	nie	2 358	0	-
13.	Modernizacja istniejących SUW dla gminy Racibórz	2004-2005	tak	1 567	554	Budowa studni głębinowej na SUW Gamowska
14.	Rozbudowa i modernizacja istniejącego ujęcia wód głębinowych dla gminy Racibórz	2004	tak	255	397	Budowa studni głębinowej na SUW Bogumińska – 2 szt.
15.	Budowa Zakładu Uzdatniania Wody Strzybnik (budowa magistrali przesyłowej śr. 500 mm) w gm. Racibórz	2004-2007	nie	2 500 (w latach 2004-2007: 5 013)	0	Realizację inwestycji przesunięto na 2006r.
16.	Modernizacja i budowa hydroforni w gm. Racibórz	2004-2005	nie	180	0	Realizację przesunięto na 2006r.
17.	Wymiana sieci wodociągowej w gminie Pietrowice Wlk. o dł. 2 km.	2004	tak	700	380	-
18.	Zakup myjni samochodowej z zamkniętym obiegiem wody w PKS sp. z o.o. w Raciborzu	2004	częściowo	400	160	Zaadaptowano budynek przeznaczony na myjnię
19.	Budowa zbiornika ‘Racibórz Dolny’	2004-2007	częściowo	140 000 (w latach 2004-2007: 280 000)	brak danych	Projekt na etapie uzgodnień
20.	Budowa zbiornika retencyjnego na Białej Wodzie o pow. 20 ha	2005	nie	10 000	0	Na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE NIE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Raciborzu w ul. Cegielnianej	nie planowano w "Programie .."			611	-
2.	Kanalizacja sanitarna gminy Pietrowice Wielkie	nie planowano w "Programie .."			120	-
Koszty planowane w latach 2004-2005				369 949		-
Koszty poniesione w latach 2004-2005					9 419 (ok. 2,5% planowanych)	-

Tabela 8. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005 Powietrze

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Upowszechnianie komunikacji zbiorowej	Starostwo Powiatowe , Gminy	tak	bez kosztów	bez kosztów	-
2.	Promowanie budownictwa stosującego materiały energooszczędne	Starostwo Powiatowe , Gminy	tak	bez kosztów	bez kosztów	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej wraz z termomodernizacją	2004-2007	tak	1 560 (w latach 2004-2007: 3 126	42 562	-
2.	Doprowadzenie gazu i gazyfikacja gmin	2004-2007	tak	brak danych	brak danych	Realizacja w gm. Kornowac, Pietrowice Wlk., Racibórz
3.	Dofinansowywanie modernizacji źródeł ciepła mieszkańcom gmin	2004-2007	tak	80 (w latach 2004-2007: 160	536	Realizacja w gm. Racibórz, Nędza
4.	Modernizacja kotłowni węglowej w Raciborskiej Spółd. Mleczar.	2004-2005	tak	200	200	-
5.	Remont kapitalny ukł. absorpcji gazów odlotowych na wydziale półproduktów, Modernizacja instalacji odpylania z wydz. proszkowni, Instalacja suchej neutralizacji w technologii proszku do prania, Montaż instalacji odpylania i odkurzania z części technologii proszków do prania , Modernizacja inst. wykwaszania ługów pomydlanych – likwidacja niezorg.. emisji kw. siarkowego	2004-2007	Częściowo	5 325 (w latach 2004-2007: 10 650	110	Nie wykonano remontu kapitalnego absorpcji gazów odlotowych – planuje się budowę nowej instalacji sulfonacji

Tabela 8. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005 Powietrze, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”, c.d.						
6.	Budowa instalacji RTO dla wydziału wyrobów zielonych (obniżenie emisji węglowodorów), Budowa instalacji RTO dla pieców kręgowych (obniżenie emisji węglowodorów) w ZEW SA (SGL Carbon)	2004	nie	2 500	0	Realizację inwestycji przesunięto na 2010r.
7.	Moder. zesp. śrutowni komorowej w hali II, Modern. pieca tłoczni, Termomodernizacja hal przemysł.	2004-2007	nie	950 (w latach 2004-2007: 1 900)	0	Modernizację pieca tłoczni przesunięto na 2006r.
8.	Zakup autobusów z silnikami spełniających normy Euro 2 i 3 w PKS sp. z o.o. w Raciborzu	2004-2007	tak	600 (w latach 2004-2007: 1 200)	749	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE NIE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Opracowanie studium komunikacyj. dla gminy Racibórz	2005-2006	tak	brak danych	brak danych	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE NIE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Modernizacja instalacji sorpcji			-	10	SGL Carbon Polska SA
2.	Wykonanie kaptura odciągowego spalin z pieców grafityzacyjnych			-	292	SGL Carbon Polska SA
3.	Poprawa termooizolacyjności hali produkcyjnej wydziału obróbki mechanicznej			-	72	SGL Carbon Polska SA
4.	Przebudowa pieca do kalcynacji gazowej			-	2 000	SGL Carbon Polska SA
Koszty planowane w latach 2004-2005				11 215		-
Koszty poniesione w latach 2004-2005					46 531 (ok. 241% planowanych)	-

Tabela 9. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005   **Hałas**

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE PLANOWANE W „PROGRAMIE...”</i>						
1.	Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia środowiska hałasem	Na bieżąco	tak	bez kosztów	bez kosztów	-
<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”</i>						
1.	Ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dot. infrastruktury drogowej: budowa obwodnic, poprawa nawierzchni dróg, optymalizacja płynności ruchu,	Na bieżąco	tak	Przedsięwzięcia ważne dla ochrony powietrza, ale nie wyceniane w ramach Programu ochrony środowiska		-
2.	Systematyczne wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej	Na bieżąco	tak	20	20	-
<i>Koszty planowane w latach 2004-2005</i>				20		-
<i>Koszty poniesione w latach 2004-2005</i>					20 (100% planowanych)	-

Tabela 10. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Ochrona przyrody i krajobrazu

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Przeprowadzenie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej w gminach, które jej nie posiadają	2004-2007	tak	12 (w latach 2004-2007: 24)	brak danych	Wykonano inwentaryzację w gminie Kornowac w formie publikacji pt.: „Wartości Środowiska Kulturowego Gminy Kornowac” oraz „Godna ochrony dendroflora w Gminie Kornowac”.
2.	Włączenie do sieci NATURA 2000 wytypowanych OSO i SOO na terenie powiatu	2004-2007	częściowo	bez kosztów	bez kosztów	-
3.	Utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Doliny Rudy od Zbiornika Rybnickiego do ujścia do Odry	2004	nie	5	0	-
4.	Utworzenie rezerwatu przyrody „Las Tworkowski” w gm. Krzyżanowice	2004	nie	5		„Las Tworkowski” znajduje się na liście rządowej do obszarów Natura 2000
5.	Utworz. użytków ekol. w gm. Krzanowice: „Dolina Białej Wody, „Murawy w Wojnowicach”	2004	nie	20	0	-
6.	Utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina Cyny” w gm. Krzanowice	2004	nie	5	0	-
7.	Ustanow. pomników przyrody w gm. Krzanowice wg zap. SUIKZP	2004	nie	20	0	-
8.	Utworzenie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w gm. Pietrowice Wielkie	2004	tak	20	6	tworzone arboretum w pobliżu Kościoła Świętego Krzyża

Tabela 10. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Ochrona przyrody i krajobrazu, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”, c.d.						
9.	Wpisanie do rejestru pomników przyrody nowych okazów drzew w gminach powiatu	2004	tak	10	1	Rozporządzenie wojewody 19/5 z dnia 2005.06.16 Tytuł: Ustanowienie pomnika przyrody – żywotnika olbrzymiego (Thuja plicata) rosnącego na terenie gminy Pietrowice Wielkie
10.	Opracowanie EKO PLANU rejonu Kościoła św. Krzyża – ochrona doliny rzeki Troi	2004-2005	tak	20	10	-
12.	Realizacja działań określonych w „Programie ochrony przyrody” Nadleśnictwa Rudy Raciborskie	2004-2007	tak	100 (w latach 2004-2007: 200	200	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Pielęgnacja i konserwacja istniejących obiektów i form ochrony przyrody w powiecie	2004-2005		680	15	W miarę potrzeb zadanie realizowane w gminie Pietrowice Wielkie, wydatki ok. 5 tys. zł. rocznie i w gminie Krzyżanowice wydatki ok. 10 tys. zł rocznie
2.	Urządzanie Arboretum Bramy Morawskiej	2004-2007	tak	185 (w latach 2004-2007: 370	537	-
3 i 4.	Bieżąca konserwacja zieleni w miastach i gminach powiatu i tworzenie nowych terenów zieleni	2004-2007	tak	1 190 (w latach 2004-2007: 2 380	2 004	-
Koszty planowane w latach 2004-2005				2 272		-
				Koszty poniesione w latach 2004-2005		2 573 (ok. 113% planowanych)

Tabela 11. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005 Lasy

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Wyznaczanie granic polno-leśnych na teren. przeznacz. do zalesień	2005-2007	nie	10	0	Przesunięto na termin późniejszy (od 2007 r.)
2.	Oprac. planów urządzenia lasów nie stanów. własn. Skarbu Państwa	2004	tak	30	15	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Realizacja bież. zabiegów pielęgn. zgodnie z potrzeb. hodowlanymi	2004-2007	tak	brak danych	brak danych	Koszty ponoszone przez Nadleśnictwo
Koszty planowane w latach 2004-2005				40	15	-
Koszty poniesione w latach 2004-2005					15 (37 % planow.)	-

Tabela 12. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005 Gleby

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
2.	Monitoring gleb w ramach projektu: „Program ochrony gruntów rolnych powiatów raciborskiego, rybnickiego i wodzisławskiego przed degradacją wynikającą z nadmiernej kwasowości gleb oraz działania na rzecz poprawy środ. naturalnego”	2004-2007	nie	393 (w latach 2004-2007: 966)	0	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Wapnowanie gleb kwaśnych w gminach powiatu	2004-2007	tak	brak danych	brak danych	-
2.	Przeprowadzenie bieżących rekultywacji gleb zdegradowanych w wyniku działań niepożądanych	2004-2007	tak	60 (w latach 2004-2007: 120)	60	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE NIE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Monitoring gleb na terenie powiatu raciborskiego	2005	tak	brak danych	20	-
Koszty planowane w latach 2004-2005				453		-
Koszty poniesione w latach 2004-2005					80 (ok. 18% planow.)	-

Tabela 13. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Zasoby surowców

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Bieżąca rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych	2004-2007	tak	brak danych	brak danych	Koszty ponoszone przez koncesjonariuszy

Tabela 14. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Edukacja ekologiczna

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Prowadzenie zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu edukacji leśnej z wykorzystaniem istniejących ścieżek przyrodniczych w Arboretum Bramy Morawskiej	2004-2007	tak	bez kosztów	bez kosztów	--
2.	Wprowadzanie do programów szkolnych zagadnień związanych z edukacją ekologiczną ze szczególnym uwzględnieniem problemów występujących na terenie powiatu raciborskiego (gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, niska emisja)	2004-2007	tak	bez kosztów	bez kosztów	--
3.	Organizacja konkursów ekologicznych, happeningów, festynów, biegów na orientację i innych form edukacji ekologicznej	2004-2007	tak	40 (w latach 2004-2007: 80)	149	-

Tabela 14. Realizacja planu operacyjnego w latach 2004-2005

Edukacja ekologiczna, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Planowane lata realizacji	Realizacja tak/nie/częściowo	Koszty w latach 2004-2005 (w tys. zł)		Komentarz
				Planowane	Poniesione	
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”, c.d.						
4.	Bieżące informowanie na stronach www starostwa i gmin o stanie środowiska w powiecie i działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony	2004-2007	tak	bez kosztów	bez kosztów	-
5.	Szkolenia rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego, agroturystyki i wdrażania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	2004-2007	tak	4 (w latach 2004-2007: 8	6	-
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE...”						
1.	Zwiększenie oferty wydawniczej dotyczącej zasobów przyrodniczych powiatu	2004-2007	tak	20 (w latach 2004-2007: 40	36	-
2.	Rozwój systemu ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych o wysokich walorach przyrodniczych	2004-2007	tak	20 (w latach 2004-2007: 40	20	-
3.	Dofinansowanie akcji ekologicznych np. Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata w gminach powiatu	2004-2007	tak	20 (w latach 2004-2007: 40	2	Pozyskuje się sponsorów, którzy za darmo dostarczają worki, rękawice oraz zapewniają transport zebranych odpadów do miejsc unieszkodliwiania, gmina Pietrowice Wielkie pokrywa koszty wywozu zebranych odpadów
Koszty planowane w latach 2004-2005				104		
				Koszty poniesione w latach 2004-2005		213 (ok. 205% planowanych)

Tabela 15. Ilość przedsięwzięć wykonanych w stosunku do planowanych w latach 2004-2005.

Kierunek inwestowania	Przedsięwzięcia pozainwestycyjne		Przedsięwzięcia inwestycyjne		Przedsięwzięcia ogółem	
	planowane	wykonane	planowane	wykonane	planowane	wykonane
Jakość wód i stosunki wodne	2	2	20	16	22	18
Powietrze	2	2	8	7	10	9
Hałas	1	1	2	2	3	3
Przyroda i krajobraz	11	6	4	4	15	10
Lasy	2	1	1	1	3	2
Gleby	1	1	2	2	3	3
Zasoby surowców	0	0	1	1	1	1
Edukacja ekologiczna	5	5	3	3	8	8
Razem	24	18	41	36	65	54

Uwaga: Przedsięwzięcia uznane za wykonane „częściowo” zaliczono do „wykonanych”

Tabela 16. Koszty poniesione w stosunku do planowanych w latach 2004-2005

Kierunek inwestowania	Koszty w tys. PLN		Udział kosztów wykonanych w kosztach planowanych (%)
	planowane	wykonane	
Jakość wód i stosunki wodne	369 949	9 419	2,5
Jakość wód i stosunki wodne bez projektów: (1) Budowa kanalizacji na terenie Raciborza i sąsiednich gmin/Fundusz Spójności (2) Zbiornika "Racibórz Dolny"	54 949	8 971	16,3
Powietrze	11 215	46 531	414,9
Hałas	20	20	100,0
Przyroda i krajobraz	2 272	2 563	112,8
Lasy	40	15	36,8
Gleby	453	80	14,7
Zasoby surowców	brak danych	brak danych	brak danych
Edukacja ekologiczna	104	213	204,8
Razem	384 053	58 841	15,3
Razem bez projektów : (1) kanalizacja Raciborza i gmin sąsiednich/ FS (2) zbiornika "Racibórz Dolny"	69 053	58 393	84,6

Uwaga: Przedsięwzięcia uznane za wykonane „częściowo” zaliczono do „wykonanych”

5. PRZYSZŁOŚCIOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROCEDURY WDRAŻANIA "PROGRAMU .."

"Program ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2004-2015" został uchwalony w grudniu 2003 roku. Zgodnie z harmonogramem wdrażania "Programu .." - raport z jego wykonania w okresie 2004-2005 powinien być przygotowany pod koniec 2005 roku. Jednak ze względu na brak danych do raportu na koniec roku 2005 - termin wykonania raportu przesunięto na pierwszą połowę roku 2006.

Wobec powyższego harmonogram wdrażania "Programu ulegnie nieznacznej modyfikacji, co zgodnie z zapisami "Programu .." jest dopuszczalne (tabela 17)

Tabela 17. Zmodyfikowany harmonogram wdrażania "Programu ...".

Lp.	Zadanie	Rok	2006	2007	2008	itd.
1.	Raport z realizacji "Programu ..":		X		X	
	Ocena realizacji listy przedsięwzięć		2004-2005		2006-2007	
	Ocena realizacji celów krótkoterminowych		do 2007		do 2009	
	Wskaźniki efektywności Programu		wg 2004		wg 2006	
	Plan operacyjny		2006-2009		nie	
2.	Aktualizacja Programu				X	
	Aktualizacja stanu wyjściowego				wg. stanu 2006	
	Aktualizacja celów długoterminowych				do 2019	
	Aktualizacja celów krótkoterminowych				do 2011	
	Plan operacyjny				2008-2011	
	Weryfikacja procesu zarządzania Programem				tak	

Reasumując:

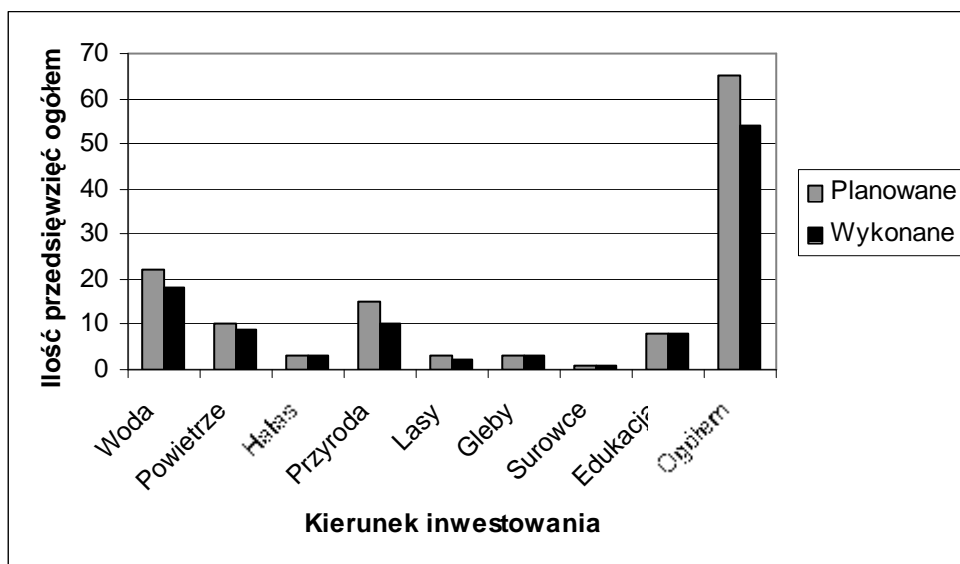
W pierwszej połowie 2008 roku należy przygotować dwa dokumenty:

- (1) Raport z wykonania Programu za lata 2006-2007
- (2) Program ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2008-2019

6. PODSUMOWANIE

W latach 2004-2005 wykonano 52 przedsięwzięcia na 65 planowanych w "Programie ..". Szczegółowe dane przedstawia rycina 4.

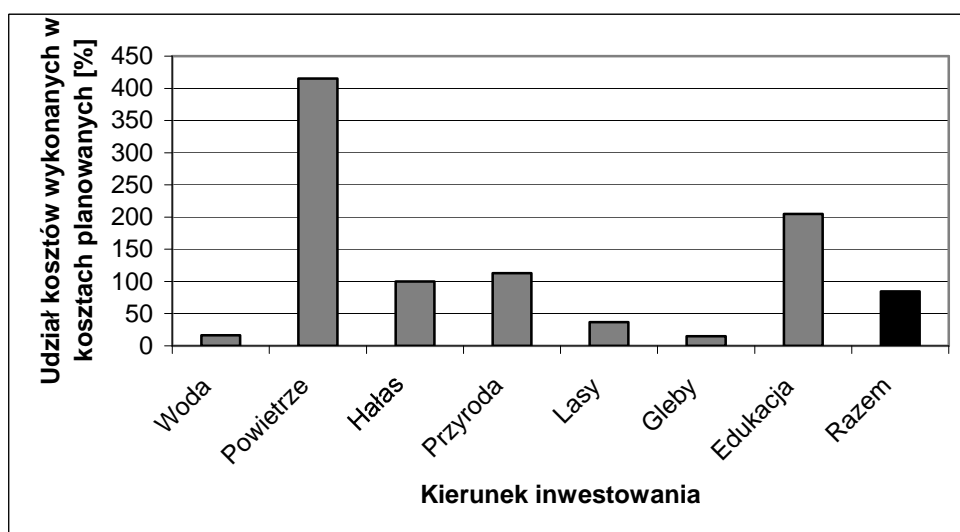
Rycina 4. Ilość przedsięwzięć wykonanych w stosunku do planowanych w latach 2004-2005

Nakłady finansowe poniesione w latach 2004-2005 stanowiły ok. 84% kosztów planowanych, bez uwzględnienia dwóch niezrealizowanych projektów: budowa kanalizacji w Raciborzu i gminach sąsiednich, budowa zbiornika "Racibórz Dolny" (wpływ starostwa i gmin na ich realizację jest znikomy).

Szczegółowe dane przedstawia rycina 5.

Rycina 5. Udział kosztów poniesionych w kosztach planowanych w latach 2004-2005

Wskaźniki stanu środowiska i presji na środowisko postrzegane jako wymierny efekt realizacji celów krótkoterminowych wykazują nieznaczny trend pozytywny (patrz tabela 6). Pozytywny trend obserwuje się w zakresie 9 wskaźników na ogólną ilość 14 wskaźników, dwa wskaźniki mają trend negatywny a 3 utrzymują się na podobnym poziomie.

Ze względu na trudności w ocenie stopnia osiągnięcia celów Programu - proponuje się definiowanie, jeżeli jest to możliwe, celów wymiernych.

W pierwszej połowie 2008 roku należy przygotować dwa dokumenty:

- (1) Raport z wykonania Programu za lata 2006-2007
- (2) Program ochrony środowiska dla powiatu raciborskiego na lata 2008-2019